

Specializirana sodišča - Španija

 Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

V členu 117 španske ustave iz leta 1978 je določeno, da je načelo enotnosti sodstva podlaga organizacije in delovanja sodišč.

V španskem pravnem sistemu je redno sodstvo razdeljeno na pet pravnih področij: civilno, kazensko, upravno, socialno in vojaško.

V Španiji ni posebnega pravnega reda, vendar kaže opozoriti, da so bila v okviru že navedenih pravnih področij vzpostavljena specializirana sodišča na podlagi predmeta zadeve. To so na primer sodišča za nasilje nad ženskami, za izvrševanje kazni in za mladoletnike. Ta sodišča so redna sodišča, vendar so specializirana za predmet zadeve.

Specializirana sodišča

V skladu s Sistemskim zakonom o pravosodju (*Ley orgánica del Poder Judicial*) obstajajo naslednja specializirana sodišča:

GOSPODARSKA SODIŠČA

Gospodarska sodišča, ki so začela delovati 1. septembra 2004, so specializirani pravni organi. So del civilnega pravnega reda.

GEOGRAFSKO OBMOČJE

Na splošno je v vsaki provinci eno ali več gospodarskih sodišč, ki so pristojna za celotno provinco in imajo sedež v njenem glavnem mestu.

Ustanovijo se lahko tudi v mestih, ki niso glavna mesta province, če to zahtevajo potrebe ljudi, obstoj industrijskih ali trgovinskih centrov in gospodarska dejavnost, pri čemer se v vsakem primeru določi obseg njihove pristojnosti.

Ustanovijo se lahko gospodarska sodišča, katerih pristojnost se razširi na dve provinci ali več v eni avtonomni skupnosti.

PODROČJA PRISTOJNOSTI

Gospodarska sodišča obravnavajo primere v zvezi z **vprašanji plačilne nesposobnosti** v skladu z določbami zakonodaje, ki jih ureja.

Gospodarska sodišča obravnavajo tudi zadeve, ki spadajo na področje civilnega sodnega reda, med drugim v zvezi z zahtevki, v katerih se uresničujejo pravice do tožbe v zvezi z nepošteno konkurenco, industrijsko lastnino, intelektualno lastnino in oglaševanjem, in vse zadeve, ki se v tem sodnem redu pojavijo pri predpisih o gospodarskih družbah in zadrugah.

Gospodarska sodišča so pristojna za **priznanje in izvrševanje tujih sodb in drugih pravnih in arbitražnih odločb**, če se te nanašajo na zadeve v njihovi pristojnosti, razen če jih mora v skladu z mednarodnimi pogodbami in drugimi predpisi obravnavati drugo sodišče.

PРАВNA SREDSTVA

Deželna sodišča obravnavajo pravna sredstva, ki jih določa zakonodaja, zoper sodbe, ki jih na prvi stopnji izdajo gospodarska sodišča, razen sodb, ki se izdajo v postopkih zaradi plačilne nesposobnosti in rešujejo vprašanja v zvezi z zaposlitvijo, za katere mora biti v skladu s členom 98 Sistemskega zakona o pravosodju specializiran eden ali več njihovih oddelkov.

Druga pravna sredstva, ki so določena v Sistemskem zakonu o pravosodju, je mogoče vložiti v primerih, opredeljenih v tem zakonu.

SODIŠČA ZA ZNAMKO SKUPNOSTI

Sodišča za znamko Skupnosti (*Juzgados de Marca Comunitaria*) so gospodarska sodišča za okraj Alicante, kadar izvajajo svojo pristojnost izključno pri obravnavi na prvi stopnji v vseh pravnih sporih, začeti na podlagi določb Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti in Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti.

Ta sodišča pri izvajanju te pristojnosti razširijo svojo pristojnost na celotno nacionalno ozemlje.

So del civilnega sodnega reda.

Poleg tega specializirani oddelek ali oddelki deželnega sodišča v Alicanteju obravnavajo – izključno in na drugi stopnji – tudi vsa pravna sredstva iz člena 101 Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti in Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti. Pri izvajanju te pristojnosti razširijo svojo pristojnost na celotno nacionalno ozemlje, zato se samo v te namene imenujejo sodišča za znamko Skupnosti.

SODIŠČA ZA IZVRŠEVANJE KAZNI

Sodišča za izvrševanje kazni (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) imajo pristojnosti, določene v Splošnem zakonu o izvrševanju kazni (*Ley General Penitenciaria*) na področju izvrševanja zapornih kazni in varnostnih ukrepov, sodnega nadzora disciplinske pristojnosti organov za izvrševanje kazni, kar zadeva pravice in ugodnosti zapornikov v zavodih za prestajanje kazni in drugih zavodih, ki jih določa zakon. So del kazenskega sodnega reda.

GEOGRAFSKO OBMOČJE

V vsaki provinci in v okviru kazenskega sodnega reda obstaja eno ali več sodišč s posebnimi nalogami na področju izvrševanja kazni.

V mestu Madrid, ki je pristojno za vso Španijo, je eno ali več osrednjih sodišč za izvrševanje kazni.

PODROČJA PRISTOJNOSTI

Sodišča za izvrševanje kazni imajo pristojnosti, določene v Splošnem zakonu o izvrševanju kazni, na področju izvrševanja zapornih kazni in varnostnih ukrepov, sodnega nadzora disciplinske pristojnosti organov za izvrševanje kazni, kar zadeva pravice in ugodnosti zapornikov v zavodih za prestajanje kazni in drugih zavodih, ki jih določa zakon.

PРАВNA SREDSTVA

Deželna sodišča obravnavajo pravna sredstva, ki so določena v zakonodaji, zoper sodne odločbe, ki jih izdajo deželna sodišča za izvrševanje kazni.

Druga pravna sredstva, ki so določena v Sistemskem zakonu o pravosodju, je mogoče vložiti v primerih, opredeljenih v tem zakonu.

SODIŠČA ZA MLADOLETNIKE

GEOGRAFSKO OBMOČJE

V vsaki provinci je eno ali več sodišč za mladoletnike (*Juzgados de Menores*), ki so pristojna za celotno provinco in imajo sedež v njenem glavnem mestu.

V mestu Madrid, ki je pristojno za vso Španijo, je Osrednje sodišče za mladoletnike, to obravnava zadeve, ki mu jih dodeli zakonodaja o kazenski odgovornosti mladoletnikov.

PODROČJA PRISTOJNOSTI

Sodišča za mladoletnike so pristojna za obravnavo kaznivih dejanj in prekrškov, ki jih storijo osebe, stare od 14 do 18 let.

Sodniki na sodiščih za mladoletnike morajo opravljati naloge, določene v zakonodaji v zvezi z mladoletniki, ki so storili dejanja, ki jih zakonodaja uvršča med kazniva dejanja ali prekrške, in vse druge naloge, ki jim jih v zvezi z mladoletniki nalaga zakonodaja.

PРАВNA SREDSTVA

Deželna sodišča obravnavajo pravna sredstva, ki so določena v zakonodaji, zoper sodne odločbe, ki jih izdajo deželna sodišča za mladoletnike.

Druga pravna sredstva, ki so določena v Sistemskem zakonu o pravosodju, je mogoče vložiti v primerih, opredeljenih v tem zakonu.

SODIŠČA ZA NASILJE NAD ŽENSKAMI

GEOGRAFSKO OBMOČJE

V vsakem okrožju je eno ali več sodišč za nasilje nad ženskami (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), ki so v njegovem glavnem mestu in so pristojna za celotno okrožje. Imenujejo se po občini, v kateri imajo sedež.

V sodnih okrožjih, v katerih je le prvostopenjsko preiskovalno sodišče (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*), to sodišče obravnava zadeve, ki so v pristojnosti sodišč za nasilje nad ženskami.

Ta sodišča so del kazenskega sodnega reda.

PODROČJA PRISTOJNOSTI

V kazenskem sistemu so sodišča za nasilje nad ženskami v vsakem primeru v skladu s postopki in pravnimi sredstvi, določenimi v Zakonu o kazenskem postopku (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), med drugim pristojna za naslednje zadeve::

- preiskavo v postopkih v zvezi s kazensko odgovornostjo za kazniva dejanja iz naslovov Kazenskega zakonika v zvezi z umorom, splavom, poškodbami, poškodbami zarodka, odvzemom prostosti, kaznivimi dejanji zoper moralno integriteto, spolnimi napadi ali katerimi koli drugimi kaznivimi dejanji, ki so bila storjena nasilno ali z ustrahovanjem, kadar so bili storjena zoper osebo, ki je ali je bila žena storilca kaznivega dejanja, ali žensko, ki je ali je bila v podobnem čustvenem razmerju s storilcem kaznivega dejanja, tudi če ne živita ali nista živela v skupnem gospodinjstvu, in kaznivimi dejanji, storjenimi zoper potomce storilca kaznivega dejanja ali potomce žene ali partnerke v skupnem gospodinjstvu, ali zoper mladoletne osebe ali invalidne osebe, ki živijo s storilcem kaznivega dejanja ali nad katerimi ima žena ali partnerka v skupnem gospodinjstvu starševske pravice, skrbništvo, varuštvo, varstvo in vzgojo, tudi če se je zgodilo dejanje spolnega nasilja;
- preiskavo v postopkih v zvezi s kazensko odgovornostjo, ki izhaja iz kaznivih dejanj zoper pravice in dolžnosti družine, ko je žrtev katera koli oseba iz prejšnjega odstavka;
- izdajo ustreznih odredb za zaščito žrtev brez poseganja na področja pristojnosti, dodeljenih sodišču za skrbništvo.

V civilnem sistemu so sodišča za nasilje nad ženskami v vsakem primeru v skladu s postopki in pravnimi sredstvi, določenimi v Zakonu o kazenskem postopku, med drugim pristojna za naslednje zadeve:

- zadeve v zvezi s starševstvom, materinstvom ali očetovstvom;
- razveljavitev zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze;
- zadeve v zvezi z odnosi med očetom in otrokom;
- zadeve v zvezi s potrebo po potrditvi posvojitve.

Sodišča za nasilje nad ženskami imajo v civilnem sistemu izključno in izključitveno pristojnost, kadar so sočasno izpolnjeni naslednji pogoji:

- kadar se civilni postopek nanaša na zadeve iz prejšnjega odstavka;
- kadar je katera koli stranka v civilnem postopku žrtev dejanj spolnega nasilja;
- kadar je katera koli stranka v civilnem postopku obtožena, da je storilka, napeljevalka ali sostorilka pri izvajanju dejanj spolnega nasilja;
- kadar pred sodišči za nasilje nad ženskami potekajo kazenski postopki v zvezi s kaznivimi dejanji ali prekrški, ki izhajajo iz nasilja nad ženskami, ali kadar je bila izdana odredba za zaščito žrtve spolnega nasilja.

Kadar sodnik meni, da dejanja, s katerimi je bil javno seznanjen, niso dejanja spolnega nasilja, lahko zavrne zahtevek in ga posreduje ustreznemu pravosodnemu organu.

V teh primerih mediacija ni dovoljena.

PRAVNA SREDSTVA

Deželna sodišča obravnavajo pravna sredstva, ki so določena v zakonodaji, zoper sodne odločbe, ki jih izdajo sodišča za nasilje nad ženskami zadevne province.

Druga pravna sredstva, ki so določena v Sistemskem zakonu o pravosodju, je mogoče vložiti v primerih, opredeljenih v tem zakonu.

SPECIALIZIRANI ORGANI NA PODLAGI SOGLASJA SPLOŠNEGA SODNEGA SVETA

Specializirana sodišča, ki ne vplivajo na načelo sodne enotnosti, zato ker so del petih sodnih redov, je mogoče v Španiji ustanoviti na podlagi Sistemskega zakona o pravosodju, kar velja za gospodarska sodišča, sodišča za mladoletnike ali za nasilje nad ženskami, lahko pa so tudi posledica specializacije, ki jo opravi Splošni sodni svet na podlagi člena 98 Sistemskega zakona o pravosodju, kot velja za družinska sodišča (*Juzgados de Familia*), sodišča za prekluzijo (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) ali izvršilna sodišča (*Juzgados de Ejecutorias*).

Druga specializirana sodišča

V členu 117 španske ustave iz leta 1978 je določeno, da je načelo enotnosti sodstva podlaga organizacije in delovanja sodišč.

To načelo se izraža v enem sodstvu, sestavljenem iz enega telesa sodnikov (*jueces* in *magistrados*), ki sestavljajo redna sodišča.

Kljub temu je v ustavi določen obstoj vrste specializiranih sodišč. To so organi, ki so popolnoma neodvisni in nepristranski in so v celoti podrejeni pravu.

Ta sodišča so:

USTAVNO SODIŠČE

Špansko ustavno sodišče je organ zunaj rednega sodstva, ki pa ima značilnosti sodišča (člen 159 španske ustave iz leta 1978).

Je vrhovni razlagalec ustave, neodvisen in ima edinstven sistem. Njegova pristojnost obsega celotno nacionalno ozemlje.

SESTAVA

Sestavlja ga dvanajst sodnikov, ki jih imenuje kralj, od katerih po štiri predlagata spodnji in zgornji dom, oba s po tripetinsko večino, po dva pa predlagata vlada in Splošni sodni svet. Predsednik in podpredsednik sta imenovana med njegovimi člani.

PODROČJA PRISTOJNOSTI

Ustavno sodišče obravnava primere na način, ki je določen v zakonodaji, med drugim:

- pritožbe in vprašanja o neustavnosti zakonov, regulativnih določb ali aktov z zakonsko močjo;
- pritožbe, ki se nanašajo na kršitev civilnih pravic in svoboščin iz člena 53.2 ustave;
- ustavne spore o pristojnosti med državo in avtonomnimi skupnostmi ali spore o pristojnosti med samimi avtonomnimi skupnostmi;
- spore med ustavnimi organi države;
- izjave o ustavnosti mednarodnih pogodb.

Za več informacij glej: [ustavno sodišče](#).

RAČUNSKO SODIŠČE

Računsko sodišče (*Tribunal de Cuentas*) je najvišji davčni organ za nadzor računov in ekonomskega upravljanja države in javnega sektorja.

Računsko sodišče ima ne glede na svojo pristojnost zakonodajno oblast in je neposredno podrejeno parlamentu.

SESTAVA

Sestavljeno je iz dvanajstih članov, revizorjev (*Consejeros de Cuentas*), od katerih jih po šest imenujeta spodnji in zgornji dom parlamenta. Člani računskega sodišča podobno kot sodniki delujejo v skladu z načeli neodvisnosti, neodstavljalivosti in nezdržljivosti.

NALOGE

Računsko sodišče ima dve nalogi:

- davčna funkcija je zunanja, stalna in posvetovalna, vključuje preverjanje, ali ekonomska in finančna dejavnost javnega sektorja izpolnjuje merila zakonitosti, učinkovitosti in gospodarnosti;
- sodna funkcija je postopek davčne odgovornosti, ki jo prevzamejo odgovorni za gospodarjenje z javnim premoženjem, kapitalom ali državnimi vrednostnimi papirji, njen namen pa je nadomestiti javna sredstva, ki so bila oškodovana zaradi poneverbe, nepravilnega, nepopolnega ali ničnega utemeljevanja ali zaradi drugih razlogov ali dejanj.

Za več informacij glej: [računsko sodišče](#).

SODIŠČA OBIČAJNEGA PRAVA

V členu 125 ustave so ta sodišča priznana kot ena od oblik udeležbe javnosti v pravosodju.

V členu 19 Sistemskega zakona o pravosodju se za sodišča običajnega prava priznavata *Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia* (Sodišče za vode na nižinskem območju Valencie) in *Consejo de Hombres Buenos de Murcia* (Svet dobrih mož iz Murcie).

SODIŠČE ZA VODE NA NIŽINSKEM OBMOČJU VALENCIE

Deluje samo na območju Valencie.

Sestavlja ga osem sindikatov delavcev, ki jih demokratično izvolijo *regantes* (kmetje, ki imajo namakalno pravico) regije Huerta Valenciana (rodovitne regije v Valencii), pristojno pa je za pravično razdelitev vode med lastnike kmetijskih zemljišč, reševanje dejanskih sporov med *regantes* in naložitev ustreznih kazni za kršitve predpisov o namakanju.

SVET DOBRIH MOŽ IZ MURCIE

Svet dobrih mož iz Murcie je bil institucionaliziran in zakonsko urejen leta 1849 kot najvišji organ pravosodja v rodovitni regiji Murcia. Svet sestavljajo predsednik, sekretar in pet članov.

Svet dobrih mož iz Murcie ima v sejni sobi v mestni hiši vsak četrtek javne obravnave in vsak primer reši na zasedanju istega dne ali najpozneje do naslednje obravnave. Sodbe se izdajo v celoti in z večino glasov, čeprav ima predsednik v primeru neodločenega izida glasovanja odločilen glas. Kazni, ki izhajajo iz odločitev Sveta dobrih mož iz Murcie, so izključno denarne. Sodne odločbe, ki jih izda to sodišče, so dokončne in izvršljive.

Za več informacij glej spletno stran [Sveta dobrih mož](#).

Sorodne povezave

[SPLOŠNI SODNI SVET V ŠPANIJU](#)

[ŠPANSKO USTAVNO SODIŠČE](#)

[ŠPANSKO RAČUNSKO SODIŠČE](#)

[SODIŠČA OBIČAJNEGA PRAVA](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 12/03/2019